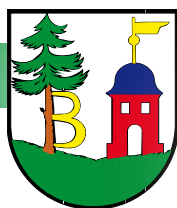

ŻYCIE GMINY BRALIN

Nr 2 (68) | marzec/kwiecień 2019

www.bralin.pl

egzemplarz bezpłatny

ISSN 1899-0169

SOŁECTWA: BRALIN · CHOJĘCIN · PARCELE · CHOJĘCIN · CZERMIN · DZIAŁOSZE · GOLA · MNICHOWICE · NOSALE · NOWA WIEŚ KSIĄŻĘCA · TABOR MAŁY · TABOR WIELKI · WERONIKOPOLE

W numerze:

Kolejny projekt z dofinansowaniem

str. 2

Stowarzyszenia otrzymały dotacje

str. 3

Uczyli się, jak ratować ludzkie życie

str. 5

Wkład własny Gminy Bralin w budowę kanalizacji w Mnichowicach wynosi 15% wartości tego zadania. Budowa kanalizacji sanitarnej w Mnichowicach była inwestycją bardzo oczekiwaną przez mieszkańców wsi, a realizacja przedsięwzięcia w znaczący sposób poprawi jakość życia mieszkańców miejscowości i wpłynie pozytywnie na środowisko.

Mariola Gudra

Umowa na budowę kanalizacji podpisana

19 marca 2019 r. w Urzędzie Gminy Bralin wójt Piotr Hołoś przy kontrasygnacie skarbnik Grażyny Mosch podpisał umowę z firmą EKO-KAN-GAZ Sp. z o.o., reprezentowaną przez prezesa Zarządu Jana Tokarskiego na wykonanie zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z wymianą sieci wodociągowej w Mnichowicach”. Roboty przygotowawcze związa-

ne z realizacją zadania trwają, a przewidywany termin zakończenia inwestycji to listopad 2019 r. Wartość prac budowlanych wynosi 1 265 365, 72 zł brutto, z czego kwota otrzymanego dofinansowania w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Działanie 2.3 „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach” wynosi 85% wartości umowy.

Po podpisaniu umowy z firmą EKO-KAN-KAN Sp. z o.o.

Kolejny projekt z dofinansowaniem

Projekt realizowany będzie przez żłobek samorządowy w Bralinie

12.03.2019 r. wójt Piotr Hołoś przy kontrasygnacie skarbnik Grażyny Mosch podpisał umowę dotyczącą dofinansowania projektu pod nazwą „Nowy żłobek - szansa dla rodziców” w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wkład własny Gminy Bralin w realizację projektu wynosi 47 804, 79 zł. Z ko-

lei kwota otrzymanego dofinansowania to 430 165,32 zł.

Projekt „Nowy żłobek - szansa dla rodziców” realizowany będzie przez Żłobek Samorządowy „Wiosenka” w Bralinie przy ulicy Wiosennej 4. Fundusze w ramach dofinansowania przeznaczone będą na wsparcie aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi. Realizacja projektu

pomoże wrócić do aktywności zawodowej rodzicom oraz opiekunom przebywającym dotychczas na urloпах macierzyńskich, rodzicielskich lub wychowawczych oraz osobom, które ze względu na brak możliwości zapewnienia opieki dzieciom nie miały możliwości podjęcia pracy. Fundusze w ramach projektu zostaną również przeznaczone na doposażenie żłobka

Mariola Gudra

Przekazano teren budowy w Mnichowicach

4 kwietnia br. w Urzędzie Gminy Bralin w obecności wójta Piotra Hołosa oraz kierownika technicznego firmy EKO-KAN-GAZ Sp. z o.o. Tomasa Woźniaka nastąpiło podpisanie protokołu przekazania terenu w celu realizacji zadania pod nazwą „Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z wymianą sieci wodociągowej w Mnichowicach”. Podpisanie protokołu miało miejsce po wcześniejszych uzgodnieniach organizacyjnych na miejscu inwestycji, w których brał udział inspektor nadzoru inwestorskiego. Przekazanie nastąpiło na podstawie umowy z wykonawcą robót budowlanych zawartej w dniu 19 lutego 2019 r. W ciągu najbliższych trzech tygodni będą trwały prace przygotowawcze związane z realizacją zadania. Budowa kanalizacji sanitarnej w Mnichowicach w znaczący sposób poprawi komfort życia mieszkańców miejscowości oraz będzie miała pozytywny wpływ stan środowiska naturalnego w sołectwie.

Mariola Gudra

„Wielkopolska Karta Rodziny” w bralińskim GOPS-ie

Od 6 marca 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bralinie realizuje program „Wielkopolska Karta Rodziny”. Zapewnia ona rodzinom wielodzietnym korzystanie na preferencyjnych warunkach z katalogu oferty kulturalnej, oświatowej, rekreacyjnej i transportowej poprzez system zniżek, wpro-

wadzony przez podmioty, które przystąpiły do programu „Wielkopolska Karta Rodziny”. Wnioski o wydanie karty można składać w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bralinie, ul. 3 Maja 9, od poniedziałku do piątku w godz. 7.30–15.30.

GOPS Bralin

Odbyły się bezpłatne badania wzroku

6 marca br. w Świetlicy Profilaktyczno-Środowiskowej „Tęcza” w Bralinie odbyło się bezpłatne profilaktyczne badanie wzroku dla mieszkańców naszej gminy. Badania zorganizowane przez Urząd Gminy Bralin przeprowadziła firma „Na Oku”. Oprócz fachowej kontroli wzroku na miejscu można było również skorzystać z porady specjalisty w zakresie doboru szkieł oraz zakupić okulary korekcyjne. Ze względu na bardzo duże zainteresowanie badania zostały przedłużone o ponad godzinę.

- *Cieszy fakt, że zainteresowanie profilaktyką zdrowia jest tak duże. Dokładamy wszelkich starań, aby tego typu przedsięwzięcia odbywały się w naszej gminie jak najczęściej, bo zdrowie mieszkańców jest naszym priorytetem. O kolejnych badaniach profilaktycznych będziemy naszych mieszkańców sukcesywnie informować m.in. na naszej stronie internetowej - podkreśla wójt gminy Bralin.*

Mariola Gudra

Z troski o wzrok mieszkańców

Stowarzyszenia otrzymały dotacje

Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Gmina Bralin, jak co roku, przekazuje organizacjom oraz stowarzyszeniom działającym na terenie naszej gminy dotacje na realizację zadań publicznych. 26 marca br. w sali sesyjnej Urzędu Gminy Bralin wójt Piotr Hołoś w obecności Marty Brząkały – podinspektora w Referacie Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji podpisał ze stowarzyszeniami z terenu gminy Bralin umowy na realizację zadań publicznych w formie wspierania zadań w obszarach kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Poniżej przedstawiamy zestawienie organizacji, które otrzymają dotacje na zadania publiczne w ramach otwartego konkursu na rok 2019:

Akcja Katolicka przewidziała do realizacji dwa zadania publiczne. Pierwsze z nich brzmi „Poznajemy kulturę narodu polskiego – śpiew i tańce zespołu <<Śląsk>>” Na ten cel Gmina Bralin przekaże dotację w wysokości 2 000,00 zł. Drugie zadanie, jakie zaplanowała Akcja Katolicka, to odby-

Wójt Piotr Hołoś z przedstawicielami organizacji z terenu gminy Bralin

wające się cyklicznie „Święto latawca”, którego celem jest rozwijanie aktywności sportowej uczestników, integracja mieszkańców

gminy i wzmocnianie więzi rodzinnych. Wsparcie ze strony Gminy Bralin wyniesie 800,00 zł.

Również Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Bralińskiej podjęło się realizacji dwóch zadań. Zadanie o nazwie „Pociąg do kultury” zainicjowano 9 lat temu. I tak doczekaliśmy już okrągłej, 10. edycji, co potwierdza nazwa „Pociąg do kultury – wyruszamy po raz 10!”, a przyznana dotacja to 3 500,00 zł. Inne cykliczne zadanie jakie zostanie zrealizowane przez Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Bralińskiej to Braliński Cross Rowerowy im. Jana Lissowskiego. W tym roku odbędzie się on już po raz 9. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż jest to jedyny w regionie wyścig rowerowy dla dzieci i młodzieży, amatorów i miłośników jazdy na rowerze. Gmina weszła to zadanie kwotą 3 350,00 zł.

W tym roku pierwszy raz wśród stowarzyszeń, które otrzymują wsparcie finansowe pojawiło się Koło Gospodyń Wiejskich. Panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Chojeńcinie będą realizować dwa zadania: „Warsztaty ze śniadaniem wielkanocnym”, na które Gmina Bralin przekaże dotację w wysokości 2 000,00 zł oraz festyn rodzinny z okazji Dnia Dziecka, na realizację którego przeznaczone zostanie 3 800,00 zł.

Parafia Rzymsko-katolicka św. Anny w Bralinie otrzyma 3 000,00 zł na realizację zadania publicznego pod tytułem: „Na tropie zabytków, czyli z Ojcem Mateuszem zwiedzamy Sandomierz”. Celem wyjazdu jest poznanie kultury i dziedzictwa regionu.

Stowarzyszenie ARTwarium będzie realizowało zadanie pod nazwą „Animatorska muzyczna”. Na ten cel Gmina Bralin przeznaczyła 7 500,00 zł.

Mariola Gudra

Mariola Gudra

Gwarno i wesoło na spotkaniu z najmłodszymi

Spotkania z najmłodszymi stały się już tradycją

Kolejne spotkanie z najmłodszymi mieszkańcami gminy Bralin miało miejsce 15 marca br. Tym razem sekretarz Gminy Bralin Ewelina Pieles wraz z pracownikiem urzędu Magdaleną Iwan miały przyjemność spotkać się z rodzicami, którzy w ostatnim kwartale 2018 roku powitali na świecie nowego członka rodziny.

Uroczystego otwarcia spotkania dokonała sekretarz Ewelina Pieles, składając wszystkim rodzicom serdeczne gratulacje z okazji narodzin dziecka. Po uroczystym powitaniu i przemówieniu nadszedł czas

na niespodzianki. Każdy maluch otrzymał upominek oraz list gratulacyjny, a dodatkowo wszystkie młode mamy otrzymały symboliczne róże.

Spotkanie przebiegało w niesamowicie gwarnej i rodzinnej atmosferze. Uroczystość była świetną okazją do poznania najmłodszych pociech Gminy Bralin oraz rozmów z rodzicami dających możliwość wysłuchania się w ich potrzeby. Na pamiątkę spotkania wykonano wspólną fotografię.

Spotkanie z okazji Dnia Kobiet w Nowej Wsi Książęcej

Z okazji Dnia Kobiet w Wiejskim Domu Kultury w Nowej Wsi Książęcej 2 marca 2019 r.

Wszystkie panie otrzymały symbolicznego kwiatka

odbyło się uroczyste spotkanie dla wszystkich mieszkanek sołectwa. W spotkaniu uczestniczyły licznie przybyłe panie oraz zaproszeni goście: Wójt gminy Piotr Hołoś i kierownik Referatu Oświaty Sławomir Bąk. Uroczystego powitania gości dokonał sołtys Nowej Wsi Książęcej Adam Helmiński, który złożył wszystkim paniom z okazji ich święta najserdeczniejsze życzenia wszelkiej radości i pomyślności. Również wójt Piotr Hołoś w imieniu własnym oraz władz samorządowych złożył paniom

obecny na spotkaniu serdeczne życzenia: miłości, uśmiechu, radości, podkreślając przy tym, jak ważne jest, aby kobiety, które poza obowiązkami domowymi spełniały się także zawodowo, miały czas dla siebie na realizację swoich pasji i marzeń. Każda z pań przybyłych na spotkanie otrzymała od wójta i sołtysa symboliczny kwiatek a całość uroczystości uświetnił występ dzieci ze szkoły podstawowej oraz przedszkola w Nowej Wsi Książęcej. Serdeczne podziękowania należą się wszystkim tym, którzy zaangażowali się w organizację tej radosnej uroczystości: wójtowi Piotrowi Hołosiowi, ks. proboszczowi Danielowi Wawrzyńskowi, Radzie Sołeckiej sołectwa Nowa Wieś Książęca, radnym, druhom OSP, członkom Koła Gospodyń Wiejskich oraz opiekunkom i nauczycielkom, które wraz z dziećmi przygotowały wspaniałe przedstawienie dla pań.

Mariola Gudra

Dzień Kobiet u emerytów w Bralinie

5 marca br. członkinie Koła nr 1 Bralin Oddziału Rejonowego PZERiI spotkały się w restauracji „Złoty Kłos” na uroczystości z okazji Dnia Kobiet. W spotkaniu uczestniczyło ponad 100 pań. Udział wzięły także licznie zaproszeni goście, m.in.: sekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju Anđżelika Możdzanowska, wójt gminy Bralin Piotr Hołoś, Przewodniczący Rady Gminy Bralin Marek Markiewicz, przewodniczący Oddziału Rejonowego PZERiI Alojzy Leśniarek, Wiceprzewodniczący Oddziału Rejonowego PZERiI Stanisław Mirowski, sekretarz Oddziału Rejonowego PZERiI Mirosława Szudy,

W spotkaniu udział wzięło ponad 100 pań

proboszcz parafii Bralin Roman Krzyżaniak, kierownik Referatu Oświaty Sławomir Bąk, przedstawiciele komisariatu policji w Bralinie oraz kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Justyna Świerczyńska.

Uroczystego powitania zaproszonych gości dokonał przewodniczący Alojzy Leśniarek, który złożył wszystkim paniom

z okazji ich święta najlepsze życzenia wszelkiej pomyślności, zdrowia oraz szczęścia. Życzenia złożyli również pozostali zaproszeni goście. Uroczystość była okazją do wręczenia legitymacji nowym członkom Koła. Legitymacje otrzymali: Danuta Gierczuch, Ewa Polewska, Kazimiera Gorgolewska, Krystyna Gawlik, Wiesława Tomoś, Czesław Tomoś, Maria Dwernicka oraz Weronika Kosińska. Spotkanie umilił swoim występem zespół wokalny Ale Babki pod kierunkiem Henryka Kupczaka. Panie spędziły to wtorkowe popołudnie w wesołej atmosferze przy słodkim poczęstunku oraz kawie.

Mariola Gudra

Święto Kobiet w gminie Bralin

Obchodzony 8 marca Międzynarodowy Dzień Kobiet był świetną okazją do wspólnej zabawy dla wszystkich pań z terenu gminy Bralin. W tym roku mieszkanki sołectw: Tabor Wielki, Chojęcin oraz Mnichowice postanowiły w szczególnie sposób obchodzić to wyjątkowe święto. W spotkaniach ze świętującymi paniami udział wzięły przedstawiciele władz samorządowych naszej gminy: wójt Piotr Hołoś, sekretarz Ewelina Pieleś oraz kierownik Referatu Oświaty Sławomir Bąk. Warto pogratulować wyjątkowej atmosfery panującej na spotkaniach. Wszystkim Paniom dopisywał humor, a wieczór upłynął pod znakiem wspólnej zabawy wypełnionej śmiechem i śpiewem. O to, by paniom w trakcie biesiady przy wspólnym

stole niczego nie zabrakło, zadbali panowie z OSP. Zabawa trwała do późnych godzin nocnych. Ogromne wrażenie robiły przygotowane z wielką starannością dekoracje sal domów ludowych, własnoręcznie wykonane torty oraz ilość i różnorodność podawanych dań. Cieszy fakt, że mieszkanki naszej gminy tak chętnie się integrują oraz wspierają w celu realizacji wspólnych pomysłów. Życzymy wszystkim paniom, aby radość i uśmiech oraz pozytywna energia towarzyszyły im przez cały rok, a nie tylko 8 marca.

Mariola Gudra

Humory na spotkaniach z okazji Dnia Kobiet dopisywały

Eliminacje gminne Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej

7 marca 2019 r. w Świetlicy Profilaktyczno-Środowiskowej „Tęcza” w Bralinie odbyły się eliminacje gminne do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom” 2019. Zainteresowanie turniejem okazało się bardzo duże, w eliminacjach wzięło udział 20 uczniów z terenu gminy Bralin. Konkurs został podzielony na 3 kategorie wiekowe. W kategorii klas I-VI szkół podstawowych pierwsze miejsce zajęła Wiktoria Rybczyńska - OSP Bralin, drugie miejsce zajął Tomasz Wodziak-OSP Nowa Wieś Książęca, a na trzecim miejscu uplasowała się Amelia Zawadzka - OSP Weronikopole. W kategorii klas VII-VIII (gimnazjum) zwyciężyła Izabela Gogół - OSP Mnichowice, drugie miejsce zajęła Weronika Kitzol - OSP Weronikopole, a trzecie - Julia Rybczyńska - OSP Bralin. Wśród najstarszych uczestników turnieju w kategorii szkół średnich pierwsze miejsce zajęła Zuzanna Gogół - OSP Mnichowice, drugą lokatę zajął Błażej Jasiak - OSP Czermin, a trzecie miejsce przypadło Miłoszowi Moździanowskiemu - OSP Choje-

W eliminacjach wzięło udział 20 uczniów z terenu gminy Bralin

cin. Za przygotowanie i organizację turnieju odpowiedzialna była Magdalena Zając, która wraz z prezesem ZOSP RP Markiem Frasem oraz komendantem gminnym OSP Romanem Dębskim zasiadała w jury eliminacji.

Uroczystego wręczenia nagród oraz dyplomów dokonał wójt gminy Bralin Piotr Hołoś. Wszystkim biorącym udział w eliminacjach gratulujemy wiedzy.

Mariola Gudra

Uczyli się, jak ratować ludzkie życie

Okazuje się, że w przypadku zatrzymania akcji serca w Polsce jedynie około 4% osób wraca w pełni do zdrowia. To ludzie,

którym przypadkowi świadkowie udzielili pierwszej pomocy. W krajach zachodnioeuropejskich ten odsetek sięga nawet 40%,

dlatego tak ważna jest potrzeba posiadania wiedzy i umiejętności, które staną się nieodzowne w sytuacji zagrożenia czyjegoś życia. Właśnie tę wiedzę i umiejętności utrwalali nauczyciele oraz pracownicy administracji i obsługi Szkoły Podstawowej w Bralinie, którzy wzięli udział w szkoleniu z udzielania pierwszej pomocy. Zorganizowano je 11 marca 2019 r. w budynku dawnego gimnazjum. Szczególnie cenne okazały się ćwiczenia praktyczne na fantomach oraz z użyciem urządzenia AED.

Zajęcia pod kierunkiem instruktorów z Akademii Pierwszej Pomocy we Wrocławiu trwały blisko osiem godzin. Na zakończenie każdy uczestnik otrzymał nie tylko certyfikat ukończenia szkolenia, ale coś ważniejszego: niewielki podręczny zestaw służący do udzielenia osobie poszkodowanej pierwszej pomocy oraz osobistą kartę bezpieczeństwa ICE, na której należy zapisać informacje takie jak grupa krwi, choroby przewlekłe, kontakt do najbliższych. W razie nieszczęścia zapewnią one szybszą reakcję służb ratunkowych lub osób udzielających nam pomocy.

Pierwsza pomoc to proste czynności, które w sytuacji zagrożenia czyjegoś życia mogą okazać się bezcenne. Pamiętajmy o tym!

Jacek Kuropka

Pierwsza pomoc to proste czynności, które mogą uratować czyjeś życie

„Zawsze walczący pozostają...”. Edmund Pawlak, powstaniec śląski i nie tylko... - cz. 2

Opuszczoną w pośpiechu przez Niemców fabrykę zajęli bez walki Rosjanie, którzy nie mieli pojęcia o jej znaczeniu i nie interesowali się specjalnie, pozostawionymi tam gotowymi środkami bojowymi i materiałami do ich produkcji oraz dokumentacją i pracownikami cywilnymi. Tymczasem w Berlinie zapadła na najwyższym szczeblu decyzja o wysłaniu dużego oddziału spadochronowego do chwilowego odbicia obiektu i zniszczenia jego zawartości. Rozkaz wykonano. Poza usunięciem i zneutralizowaniem gazów bojowych przez wypuszczenie ich do Odry, odzyskano dokumentację i naukowców, a szef operacji został odznaczony przez samego kanclerza, Adolfa Hitlera. Sprawa nowoczesnych niemieckich środków trujących była tajemnicą jeszcze wiele lat po wojnie i więźniowie, którzy się z nią zetknęli, mieli prawo obawiać się o swe życie. Zaraz po tzw. wyzwoleniu w ponemieckiej fabryce w Brzegu Dolnym przemianowanej na Nadodrzańskie Zakłady Przemysłu Organicznego „Rokita” produkowano ze zgromadzonych przez Niemców surowców podchloryn sodu (służący np. do odkażania wody w basenach) i chlorek siarki. Wiele lat temu miałem okazję usłyszeć relację o „marszu śmierci” z KL Auschwitz-Birkenau bezpośrednio od jego uczestnika, a mego ówczesnego sąsiada z Wesołej (wtedy koło Warszawy, dziś już w obrębie stolicy) Janusza Konikowskiego (ur. w 1924 r. w Ostrowi Mazowieckiej). Byłem tym tak bardzo zainteresowany, że odwołałem od dawna planowaną, wymarzoną randkę... Szkoda jednak, że nie zapisałem na żywo szczegółów tej rozmowy, bo lata minęły, sąsiad dawno nie żyje, a moja pamięć okazała się ulotna. Niedawno czytałem relację z tego marszu w książce: „Nim zbudził się dzień”. Marsze śmierci z niemieckich obozów koncentracyjnych znalazły się wśród najtragiczniejszych wydarzeń II wojny światowej. Więźniem nr 59640, który przeżył KL Gross-Rosen (filia Gablonz, obecnie Jablonec w Nysy w Czechach) był natomiast Zenon Karpiński (1928-2003), urodzony w Dębnie Królewskim pod Kołem, członek Szarych Szeregów we Włochach pod Warszawą. Mając 16 lat, specjalizował się w wykradaniu stacjonującym tam Niemcom granatów i przekazywał je AK. Nie dał się na tym złapać, ale i tak w ramach odpowiedzialności zbiorowej trafił do obozu przejściowego w Pruszkowie, a stamtąd wraz z licznymi młodymi powstańcami warszawskimi do podobozu Gross-Rosen, zakładów zbrojeniowych Zeiss-Werke w czeskich Sudetach. O więcej niż przysłowiowym głodzie i chłdzie produkowano tam przyrządy optyczne tej znanej do dziś firmy, służące do niemieckiej broni, w tym samolotów, czołgów, artylerii czy okrętów podwodnych, których elementy więźniowie wytaczali na ustawianych przez fachowca tokarkach. Jego syn, zam. obecnie w Domu Kombatanta w Warszawie (z którym rozmawiam o historii przy okazji częstych odwiedzin u kolegi z Klubu Kaliszan w Warszawie, Eugeniusza Różewicza, przedwojennego kaliskiego harcerza zam. w sąsiednim pokoju), wspomina słowa ojca, że Niemcy planowali przepuścić przez ten obóz całą ludność cywilną Warszawy. Zdążyli wysłać tam wszystkich mężczyzn aresztowanych masowo 16 września 1944 r. w podwarszawskich wtedy Włochach (dziś stołecznej dzielnicy), zaczynając już od 12-letnich chłopców, których

wykorzystali do sporządzania plecionek na koła armat grzęznących w śniegu na froncie wschodnim. Jego tata nie chciał, niestety, wspominać obozu przy krewnych, ale spotykając się z obozowymi kolegami był rozmowniejszy i wnioski ich były m.in. takie, że najpierw umierali wysocy, a po popiół ze spalonych w krematorium więźniów chętnie przychodzili okoliczni mieszkańcy, stosując go jako nawóz... Upada w ten sposób fałszywa powojenna teoria, pokutująca zresztą do dziś, o rzekomej nieświadomości cywilnej ludności niemieckiej, co do zbrodni na narodzie pol-

Fotografia grobu Edmunda Pawlaka (autor: Jacek Kuroпка, Bralin)

skim. W czasie jednej z grudniowych wizyt u M. Karpińskiego spotkałem tam redaktorkę z działu reportażu programu I Polskiego Radia, a więc niebawem usłyszymy o tym chyba więcej... Trzeba dodać, że tego samego dnia do KL Gross-Rosen trafił wraz z ojcem także dziadek Karpińskiego, Władysław (1896-1967), kawaler KW za wojnę z bolszewikami w szeregach 15. Pułku Ułanów Poznańskich i Krzyża Niepodległości (tak uprawnionej przez E. Pawlaka) za działalność niepodległościową w PPS jeszcze przed 1918 r. Ten waleczny budowniczy portu w Gdyni pochodził z Żurawina w Wielkopolsce i początkowo myślałem, że chodzi o wieś w gm. Baranów, pow. Kępno. Okazało się jednak, że to Żurawieniec pod Kołem, który niegdyś nosił nazwę Żurawiniec, co wyjaśnia Słownik Geograficzny Ziemi Polskich. Dostał tam nr 59639 i trafił do innego podobozu niż syn, AL Grulich (obecnie miasto Kráľky w Czechach). Przeżył, ale już nigdy nie wrócił do zdrowia.

Tymczasem E. Pawlak dotarł 11 lutego 1945 r. do KL Mittelbau-Dora, znajdującego się koło Nordhausen na terenie niemieckiej Turynii, gdzie otrzymał nr 111 907 i pracował niewielki w podziemnych zakładach zbrojeniowych produkujących m.in. rakiety V-2. Nie miał to być jednak koniec jego udręki, bo po ewakuacji obozu i kolejnym „marszu śmierci” trafił na koniec, po przejściu ok. 200 km, do KL Bergen-Belsen w Dolnej Saksonii, wyzwolonego 15 kwietnia 1945 r. przez wojska brytyjskie. W efekcie nasz bohater wojnę jednak przeżył i poza licznymi ranami i powybijanymi zębami nie dał się „połamać” Niemcom. Pod koniec 1945 r. wrócił do Weronikopola wraz z odszukanymi przez siebie, wywiezionymi wcześniej na roboty do tzw. starej Rzeszy, matką i bratem. Najpierw był rolnikiem, a zarazem sołtysiem w rodzinnej wsi. Potem przeprowadził się do Taboru Małego i tam też został sołtysiem i był nim do 1980 r. Poza pracą działał ponadto społecznie i za jego kadencji powstała w Taborze Małym m.in. 4-klasowa szkoła powszechna i remiza strażacka, zelektryfikowano i zmeliorowano wieś, scalono grunty, remonto-

wano i budowano nowe drogi (np. Bralin-Miełcin) i doprowadzono PKS. Przetrwiał potem jeszcze jedną wojnę, tym razem wytoczoną przez WRON (organizację przestępczą tow. Wojciecha Jaruzelskiego i in., jak to potem orzekł sąd, choć niekoniecznie WSA czy NSA w Warszawie) narodowi polskiemu, bo zmarł już po stanie wojennym – 14 stycznia 1984 r. w Taborze Małym w wieku 83 lat. Został pochowany na cmentarzu parafialnym w Bralinie przy ul. Lipowej, w sektorze A-39. Wraz z nim leży jego żona Kazimiera z d. Kendzia (1914-1998), zmarła poza terenem parafii. Ich jedyny syn Andrzej zginął w wypadku samochodowym około 10 lat temu, następnie jego żona Elżbieta sprzedała rodzinny dom w Taborze Małym Utrata 1 i wyjechała w nieznanym kierunku, prawdopodobnie do Niemiec. Ślady do pozostałych na terenie gminy krewnych prowadzą do Miełęcina, gdzie mieszkali kiedyś dwaj bracia Edmunda, Antoni i Wiktor. Obaj już nie żyją. Pierwszy nie miał dzieci, a drugi pięcioro. Trzeci brat, Waclaw, mieszkał prawdopodobnie we Wrocławiu i miał chyba 2 córki. Ponadto w Weronikopolu zamieszkuje rodzina Wasilewów spokrewniona z naszym bohaterem. Dzięki uprzejmości znanego bralińskiego regionalisty, Jacka Kuroпки, uzyskałem zdjęcia grobu E. Pawlaka oraz współczesne informacje o jego rodzinie. Mam nadzieję, że grób ten poza krewnymi i pasjonatami historii, odwiedzą też czasem okoliczni mieszkańcy i miejscowe władze. Jest już najwyższy czas, by w ramach nadrabiania zaległości z okresu II RP, z przerwą na czas komuny i niechlubne początki III RP, został on uhonorowany pośmiertnie i awansowany na I stopień oficerski za ówczesne zasługi (lub wyższy, gdyby był mianowany oficerem jeszcze za życia), o co też wniosłem do szefa MON z ramienia Klubu Kaliszan, Gwardii Narodowej im. AK, Komitetu PiS Wawer i Akademii Sztuki Wojennej, wszystkich w Warszawie. Cześć pamięci zapomnianego bohatera, sokoła, powstańca wielkopolskiego i śląskiego, żołnierza wojny z bolszewikami, więźnia 3 niemieckich obozów koncentracyjnych, działacza społecznego, a przede wszystkim wielkiego polskiego patrioty.

Tomasz Kostek Górecki
Klub Kaliszan w Warszawie

Źródła: Centralne Archiwum Wojskowe Wojakowskiego Biura Historycznego w Warszawie, akta odznaczeniowe, sygn.: Odrzuc. 25.10.37, KW 92/P-646; Archiwum Państwowe w Kaliszu, księga urodzeń USC Kępno z 1900 r., sygn. 91, akt nr 365, s. 366; Archiwum Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy, sygn. arch.: 5.13.76 oraz 5.1.10.26 i 28; Archiwum KL Bergen-Belsen; Archiwum IPN, sygn. GK 132/8; rozmowy z J. Konikowskim, uczestnikiem „marszu śmierci” z KL Auschwitz-Birkenau i z M. Karpińskim, synem i wnukiem więźniów KL Gross-Rosen; kancelaria parafii św. Anny, Bralin; J. Kuroпка, Bralin, zdjęcia grobu E. Pawlaka i współczesne informacje o jego krewnych; B. Chlebowski i in., Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i in. krajów słowiańskich, Warszawa 1895, t. XIV, s. 860; J. Apostoł-Staniszevska, Nim zbudził się dzień, Warszawa 1979; red. Z. Doboszyńska i in., Przeżyliśmy Gross-Rosen, Warszawa 1988, t. IV, biografie więźniów, z. 7, s. 55-56; badania i ustalenia własne autora.

Sołtysi na Ogólnopolskim Dniu Sołtysa

17 marca br. sołtysi Gminy Bralin: Justyna Kabot (sołtys sołectwa Gola), Artur Jędrzejak (sołtys sołectwa Czermin), Sta-

niśław Niechciał (sołtys sołectwa Nosale), Zofia Węgrzynowicz (sołtys sołectwa Tabor Wielki), Małgorzata Wrzalska (sołtys sołec-

Sołtysi z premierem M. Morawieckim oraz sekretarzem stanu A. Moździanowską

stwa Chojećin), Małgorzata Klofta (sołtys sołectwa Mnichowice) oraz Adam Hełmiński (sołtys sołectwa Nowa Wieś Książęca) gościli na Ogólnopolskim Dniu Sołtysa w Łowiczu. W spotkaniu udział wzięli również premier RP Mateusz Morawiecki, minister spraw wewnętrznych i administracji Joachim Brudziński, minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Ardanowski, sekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju Anđzelika Moździanowska, wojewodowie oraz sołtysi z całej Polski. Podczas uroczystości prezes rady ministrów wręczył szczególnie zasłużonym sołtysom okolicznościowe Medale 100-lecia Odzyskania Niepodległości, a po części oficjalnej dla przybyłych do Łowicza gości zagrał zespół Golec uOrkiestra. Obchody Ogólnopolskiego Dnia Sołtysa to bardzo cenna inicjatywa, gdyż rola sołtysów w tworzeniu kultury wiejskiej na poziomie lokalnym jest bardzo istotna. Należy docenić zaangażowanie oraz wytrwałość i serce włożone w pełnienie tej niesamowicie ważnej funkcji społecznej. W niedzielnym spotkaniu udział wzięło 39 sołtysów oraz przedstawiciele rad sołectkich z terenu powiatu kępińskiego, a wyjazd był możliwy dzięki finansowemu wsparciu samorządów poszczególnych gmin.

Mariola Gudra

Podsumowanie Szkolnego Tygodnia Profilaktyki

W dniach 25.02-1.03.2019 r. w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Bralinie odbyła się trzecia edycja Szkolnego Tygodnia Profilaktyki pod hasłem „Żyj aktywnie! Żyj zdrowo!”. Działania profilaktyczne organizowane były we współpracy szkoły z Komendą Powiatową Policji w Kępnie, dzielnicowymi posterunkami policji w Bralinie: sierż. sztab. Michałem Jurowiczem, st. asp. Bogdanem Garczarkiem, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bralinie oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kępnie. Patronat nad Szkolnym Tygodniem Profilaktyki sprawowali: Wójt Gminy Bralin Piotr Hołoś oraz Komendant Powiatowy Policji w Kępnie mł. insp. Robert Ciesielski.

Szkolny Tydzień Profilaktyki obfitował w wiele spotkań, warsztatów i prelekcji mających na celu uświadomić uczniom Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Bralinie, jak spędzać bezpiecznie i aktywnie czas wolny, rozwijając swoje zainteresowania i pasje. W trakcie Szkolnego Tygodnia Profilaktyki młodzież miała możliwość zapoznania się z zasadami udzielania pierwszej

Szkolny Tydzień Profilaktyki obfitował w wiele spotkań, warsztatów i prelekcji

pomocy przedmedycznej. Odbyły się również wykłady dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich prowadzone przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Kępnie: sierż. Justynę Niczke i st. sierż. Filipa Ślęka. Miały również miejsce liczne konkursy i quizy mające na celu sprawdzić wiedzę uczniów m.in. z zakresu bezpieczeństwa w Internecie, zdrowia oraz uzależnień.

W przerwach między warsztatami i spotkaniami młodzież miała możliwość uczestniczyć w zajęciach zumbi oraz ćwiczeniach odbywających się na sali gimnastycznej a zwieńczeniem Szkolnego Tygodnia Profilaktyki był pokaz sztuk walki. Na zaproszenie dyrektora Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Bralinie Beaty Czaczkowskiej zawodnicy Pitbull's Fight Club ze Zdzeszowic zaprezentowali wszystkim obecnym w sali gimnastycznej krótki pokaz swoich umiejętności, a na koniec spotkania chętni uczniowie mieli możliwość wejścia na matę, by odbyć wspólny trening z zawodnikami.

Mariola Gudra

Zwianczeniem Szkolnego Tygodnia Profilaktyki był pokaz umiejętności zawodników z Pitbull's Fight Club ze Zdzeszowic

Dzień Świętego Patryka w przedszkolu

Uroczyste obchody święta patrona Irlandii na stałe wpisały się w kalendarz imprez Przedszkola „Kwiaty Polskie” w Bralinie. Nauczycielka j. angielskiego Magdalena Dobroś zaprosiła 18 marca wszystkich przedszkolaków do wspólnej zabawy. Tego dnia królowały w przedszkolu kolor zielony i czterolistna koniczyna jako symbole szczęścia. Pani Magda wraz z nauczycielkami przygotowała dla najmłodszych szereg atrakcji. Przedszkolaki brały udział w konkursach i grach zręcznościowych, podczas których musiały się wykazać znajomością angielskich słówek i zwrotów. Wiele radości sprawił dzieciom bardzo żywiłowy, wymagający dobrej kondycji irlandzki taniec. Dzieci z ogromnym zaangażowaniem przystąpiły do wykonania plastycznej pracy – kapelusza skrzata Leprechauna. Na zakończenie uczestników wspólnych zabaw obdarowano słodkościami.

Małgorzata Bednara

18 marca w przedszkolu królowały kolor zielony i czterolistna koniczyna

Uczniowie realizują kolejny projekt

W ramach prowadzonego projektu POWER „Pomóż mi wyrazić siebie bo razem możemy więcej, czyli jak pomóc dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”,

uczniowie Zespołu Szkół im. Ks. Michała Przywary i Rodziny Salomonów w Nowej Wsi Książęcej biorą udział w kolejnych międzynarodowych projektach na platformie e-twinning, gdzie nauczyciele z całej Europy

wymieniają się doświadczeniami i pomysłami w zakresie nauki różnych przedmiotów.

Projekt: Keep calm and save Water (Zachowaj spokój i oszczędzaj wodę) ma na celu opracowanie różnych działań promujących oszczędzanie wody. Porusza problemy związane z wykorzystaniem wody na świecie, propaguje działania mające na celu ograniczanie zużycia wody.

Projekt: Science in our Lives (Nauka w naszym życiu) to projekt międzyprzedmiotowy, którego celem jest rozwijanie zainteresowań uczniów wiedzą z zakre-

su nauk przyrodniczych, wykształcenie w uczniach umiejętności obserwowania zjawisk, przeprowadzania interesujących eksperymentów, doświadczeń i właściwego interpretowania ich wyników.

Wiesława Mirowska

Pierwsze dyplomy rozdane

Miło nam poinformować, że w Bibliotece Publicznej w Bralinie Antonia Słowińska i Tymon Groszek otrzymali dyplomy Małego Czytelnika wraz z drobnymi upominkami. Laureaci wytrwale przychodzili do biblioteki, wypożyczali książki i jako pierwsi zebrali komplet naklejek na swojej Karcie Małego Czytelnika. Gratulujemy i życzymy dalszych przygód z książkami.

Przypominamy, iż w naszej bibliotece nadal trwa akcja Mała Książka-Wielki Człowiek. Każde dziecko urodzone w roku 2016 dostaje wyprawkę czytelniczą w prezencie, a w niej książkę „Pierwsze wiersze dla...” oraz Kartę Małego Czytelnika do zbierania bibliotecznych naklejek. W pakiecie startowym znajduje się też broszura „Książką połączeni, czyli o roli czytania w życiu dziecka” dla rodziców. Podczas wizyty w bibliotece

Pierwsze dyplomy trafiły w ręce małych czytelników

zakończonej wypożyczeniem przynajmniej jednej książki z księgozbioru dziecięcego Mały Czytelnik otrzymuje naklejkę do bibliotecznej karty, a po uzyskaniu dziesięciu zostaje uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. Zapraszamy!

Ewa Jędrusiak

W trosce o Ziemię

28 marca br. przedszkolaki z grup Maczki i Bratki były gośćmi istniejącego od 2014 r. Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Olszowie. Tam doskonaliły wiedzę na temat zachowań poprawiających kondycję naszej planety. Podczas wycieczki spotkały sympatyczną Sowę, która uczyła ich zasad właściwej segregacji śmieci i uzmysłowiła dzieciom, czemu ona służy. Każdy przedszkolak musiał zmierzyć się z zadaniem umieszczenia odpadu we właściwym pojemniku. Dzieci poznały znaczenie nowych słów: recykling i rekultywacja. Następnie pan przewodnik oprowadził przedszkolaków po terenie zakładu. Zwiedzający ujrzeli hałdy sprasowanych plastikowych butelek, aluminiowych puszek i makulatury. Wszystkie te odpady zostaną przetworzone i powstaną z nich nowe, przydatne rzeczy, np.: koszulki, ciepłe polary, papier, a nawet rowery. Miłym akcentem wycieczki był upominek w postaci ekologicznej torby z niespodziankami w środku. Wizyta w ZZO Olszowa z pewnością wpłynie na wzrost świadomości ekologicznej najmłodszych mieszkańców Ziemi.

Małgorzata Bednara

Omawiano strategię wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

W czwartek 28 lutego 2019 roku w Zespole Szkół im. Ks. Michała Przywary i Rodziny Salomonów w Nowej Wsi Książęcej odbyło się szkolenie w ramach realizacji projektu POWERSE pt. „Pomóż mi wyrazić siebie, bo razem możemy więcej czyli jak pomóc dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”. Po specjalistycznym kursie w Oxford International Study Center w Oxfordzie nauczyciele

W trakcie konferencji omawiano strategię wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

podzielili się zdobytą wiedzą, umiejętnościami oraz przywiezionymi materiałami. Spotkanie rozpoczęła dyrektor Elżbieta Kuroпка, która powitała wójta Piotra Hołosa, kierownika referatu Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji Sławomira Bąka, pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kępnie oraz nauczycieli przybyłych na szkolenie. Prowadziły je nauczycielki Zespołu Szkół im. Ks. Michała Przywary i Rodziny Salomonów w Nowej Wsi Książęcej Justyna Rybczyńska i Anita Lemanik. Prowadzące szkolenie omówiły strategię wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uwzględniając uczniów z trudnościami w nauce czytania, pisania, z wadą słuchu lub wzroku, o słabej zdolności koncentracji, z trudnościami organizacyjnymi, uczniami potrzebującymi uwagi

i przekazały wskazówki do pracy z każdym z nich. Przedstawiono strukturę szkolnictwa i funkcjonowanie ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Wielkiej Brytanii oraz warunki i organizację pracy nauczycieli. Udostępniono i omówiono narzędzia służące do nauki i modelowania właściwych zachowań uczniów oraz zapoznano z programem „Moja skrzynka z narzędziami” i możliwościami wykorzystania go w szkole. Wszyscy uczestnicy szkolenia otrzymali broszurę zawierającą strategię wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz materiały pomocnicze do wdrożenia programów modelujących właściwe zachowania. Przekazano również informacje ogólne o szkoleniu i pobycie w Oxfordzie. Szkolenie przebiegało w miłej i przyjaznej atmosferze.

Anita Lemanik

Nagrody za osiągnięte wyniki sportowe przyznane

W styczniu br. Uczniowski Klub Sportowy Sport Bralin złożył wniosek o przyznanie nagród za osiągnięte wyniki sportowe dla dwóch zawodniczek: Mileny Drelak i Weroniki Przewdziałek.

Wójt Piotr Hołoś przyznał Milenie Drelak i Weronice Przewdziałek nagrody zgodnie z uchwałą Nr XLVIII/274/2010 Rady Gminy Bralin z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie okresowych stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień przyznawanych przez Gminę Bralin za osiągnięte wyniki sportowe zmienioną Uchwałą Nr XLI/216/2013 Rady Gminy Bralin z dnia 4 listopada 2013 r. Serdecznie gratulujemy, życzymy dużo wytrwałości i dalszych wysokich wyników sportowych.

Nagrody za osiągnięte wyniki sportowe otrzymały: Milena Drelak i Weronika Przewdziałek

Mariola Gudra

Planowane zabiegi ratownicze na obszarze lasów

W ostatnich latach Nadleśnictwo Syców boryka się ze szkodami powodowanymi przez gąsienicę motyla – brudnicy mniszki. Zwiększająca się liczebność populacji tego gatunku spowodowała silny ubytek aparatu asymilacyjnego sosen i świerków, a nawet tzw. gołożery w obrębie leśnym Bralin tj. Leśnictwa: Dobra, Turze, Czermin, Marcinki i Bałdowice. Brudnicę mniszkę charakteryzuje gradacyjne występowanie – gatunek ten masowo oblega znaczne powierzchnie lasów iglastych. Osłabiane drzewa mają ograniczoną możliwość przeprowadzania fotosyntezy i stają się podatniejsze na atak patogenów grzybowych oraz szkodników wtórnych tzw. ksylo- i kambiofagów. W myśl art. 9 ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2129 ze zm.), która podaje „W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do (...) zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych” Nadleśnictwo Syców jest zobowiązane do podjęcia odpowiednich działań. Wraz z Zespołem Ochrony Lasu w Łopuchówku oraz Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Poznaniu Nadleśnictwo zamierza wykonać na przełomie maja i czerwca 2019 roku zabiegi chemicznego ograniczania liczebności gąsienic brudnicy mniszki techniką lotniczą na łącznej powierzchni ok. 1000 ha z zastosowaniem środka ochrony roślin DIMILIN 480 SC (substancja czynna diflubenzuron – 480 g/l) w dawce 0,10 l/ha. Jest to dozwolony do stosowania w integrowanej ochronie roślin, mikrobiologiczny preparat wykorzystywany do profesjonalnego używania w ochronie drzew iglastych i liściastych przed larwami owadów zjadających liście. DIMILIN 480 SC działa powierzchniowo na roślinie, czyli nie wnika on w tkanki drzew. Działa na owady w sposób selektywny – żołądkowo (po zjedzeniu opryskanej igły), nie kontaktowo (przy styczności ze środkiem). Nie jest więc groźny dla owadów pożytecznych takich jak biedronki, złotooki, pszczoły i inne owady drapieżne. Środek, jednak, w swoim składzie zawiera substancje, które mogą powodować reakcje alergiczne u ludzi. Z tego powodu, w czasie zabiegu ratowniczego obowiązuje całkowity zakaz wstępu do objętych opryskiem drzewostanów, aż do zupełnego wyschnięcia środka na powierzchni roślin. O zakazie wstępu do lasu sygnalizować będą tablice ostrzegawcze umieszczone przy drogach dojazdowych.

Nadleśnictwo Syców

Ze starego albumu...

Czterech braci...

W ostatnim odcinku cyklu „Ze starego albumu...” wspomniałem o wpływie, jaki na twórczość, pochodzącego z Bralina, ks. Melchiora Grosska (1899-1967) miała śmierć jego braci – Alojza i Georga, poległych na frontach I wojny światowej. Swego czasu na łamach „Życia Gminy Bralin” pisałem też o zamordowanym przez Sowietów w czasie kolejnej wojny trzecim z braci – Stanisławie. Dotąd stosunkowo niewiele wiedzieliśmy jednak o ich siostrze – Annie Marii. Całkiem niedawno udało mi się ustalić więcej faktów z jej życia. Poszukiwanie informacji, tłumaczenie tekstów z języka niemieckiego jest zajęciem żmudnym i czasochłonnym, na szczęście nierazko wartym podjętego trudu.

Anna Grossek wstąpiła do zakonu stosunkowo późno. Miała 28 lat (fot. arch.)

...i dwie siostry

Są tacy, którzy uważają, że historia jest nudna. Taki pogląd słyszałem niejednokrotnie. Ale jak się z nim zgodzić, gdy historia – nawet ta lokalna – wciąż zaskakuje? Po raz kolejny przekonałem się o tym, gdy szukałem informacji o Annie i niejako „przy okazji” odkryłem, że Monika i Tomasz Grosskowie mieli jeszcze jedną córkę, o której – śmiem twierdzić – nie wspomniano dotąd w żadnej publikacji. Dziecko urodziło się i zmarło 8 września 1892 r. Jego akt zgonu, spisany w języku niemieckim, podaje m.in.: *Przed niżej podpisanym urzędnikiem stanu cywilnego stawili się dzisiaj (---) osobiście znany, gospodarz Thomas Grossek katolickiej religii, zamieszkały w Bralinie i zgłosił, że jego żona Monika Grossek z domu Stephan, katolickiej religii, zamieszkała u niego, zgłaszającego w Bralinie w jego mieszkaniu 8 września 1892, po południu o drugiej godzinie urodziła dziecko płci żeńskiej, które to w trakcie porodu zmarło.*

Okazuje się zatem, że dziewczynka była drugim z kolei dzieckiem małżonków. Przyszła na świat ponad trzy lata po narodzinach Melchiora. Jej śmierć to kolejne, nieznanne dotąd przez biografów kapłana-artysty, dramatyczne wydarzenie w życiu rodziny Grossków.

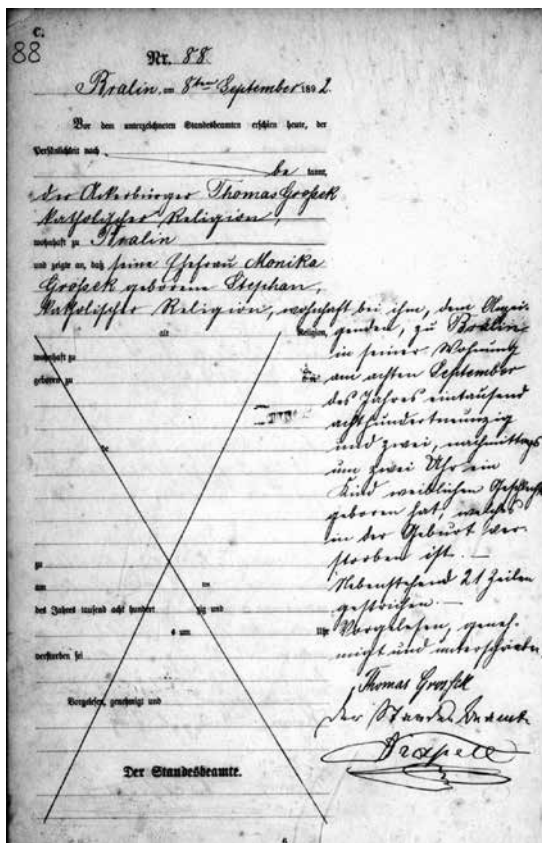
Najpierw Anna, później Magdalena

Najmłodsza z rodzeństwa, Anna (ur. 20

czerwca 1901 r.), miała radosne dzieciństwo. Podkreślała, że rozpieszczana była przez starszego o 12 lat Melchiora. Wspominała też miłość okazywaną jej przez dziadka Stephana (nazwisko panięnskie matki) i nadzwyczaj dobrego ojca, który często i chętnie zajmował się dziećmi.

Jeszcze w czasie I wojny światowej nastoletnia Grosskówna wyjechała do Berlina. Zamieszkała niedaleko Melchiora, który pełnił w tym mieście posługę kapłańską w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w dzielnicy Charlottenburg, a później w parafii pw. św. Jadwigi Śląskiej w dzielnicy Mitte.

Kiedy jeden z przyjaciół Melchiora nazwał ją jego cieniem, ta odpowiedziała z oburzeniem: „Ja jestem sobą!”. I rzeczy-

Akt zgonu starszej córki Moniki i Tomasza Grossków (Źródło: www.szukajwarchiwach.pl)

wiście, dziewczynka nie zamierzała trzymać się brata. Jakiś czas po ukończeniu liceum ze stolicy Niemiec przeniosła się do oddalonego blisko 640 km Aachen (pol. Akwizgran), gdzie uczęszczała do wyższej szkoły technicznej (kierunek główny – malowanie). Wiemy, że już wcześniej ks. Melchior odkrył talent artystyczny swojej siostry i postarał się dla niej o lekcje rysunku.

Mimo oporu rodziny

W początkach 1923 r. Melchior został

proboszczem w parafii pw. św. Franciszka w Friedrichshagen, dzielnicy Berlina leżącej na północnym brzegu jeziora Müggelsee. Anna zamieszkała z nim. Ich dom był zawsze otwarty dla licznych gości. Dwóch z nich miało wywrzeć decydujący wpływ na dalsze życie *Fräulein Grossek*. Byli to: Anton Deimel (1865-1954) – jezuita, teolog, wybitny znawca języka i kultury starożytnego Bliskiego Wschodu oraz Albert Auer OSB (1891-1973), benedyktyn, profesor filozofii na wydziale teologicznym Uniwersytetu w Salzburgu (Szwajcaria).

A jaką życiową drogę wybrała Anna? Artystyczną, w której czyniła postępy? Nie. Wstąpiła do zakonu. Około roku 1922-1923 zwróciła się ku „poważnemu życiu”. Rzekomo do „opamiętania” doprowadziło ją spotkanie z niemieckim księdzem włoskiego pochodzenia, Romano Guardianim (1885-1968) – teologiem, filozofem religii i liturgistą. Szczegółów życia Grosskówny nie znam, ale wydaje się, że zanim poszła do klasztoru, była charakterną dziewczyną. Rodzina nie pochwałała jej decyzji. Nawet ks. Melchior! Musiały minąć lata, zanim kapłan pogodził się z tym faktem.

W klasztorze

Gdy we wrześniu 1928 r. Anna wstąpiła do opactwa św. Erentraud w Kellenried, niespełna 11 km od Ravensburga, miasta powiatowego w kraju związkowym Badenia-Wirtembergia w Niemczech, miała 28 lat. Klasztor był stosunkowo nowy. Benedyktynki wprowadziły się do niego zaledwie 5 lat wcześniej. Siostra Grossek (imię zakonne Magdalena) odznaczała się szczególną pracowitością i pilnością, np. umiejętność obrabiania metali wykorzystywała do wytwarzania dużej ilości biżuterii, którą sprzedawano w przyklasztornym sklepie

Niestety, siostra nie cieszyła się dobrym zdrowiem. Z biegiem lat chorowała coraz bardziej. 13 sierpnia 1976 r. w szpitalu w Weingarten przyjęła sakrament namaszczenia chorych i niebawem wróciła do klasztoru. Zmarła kilka tygodni później, 19 września w nocy. Krótko przed śmiercią 75-letnia s. Magdalena Grossek powiedziała: „Ich kann nicht mehr” („Ja już nie mogę więcej”).

Czy kiedykolwiek przyjechała do Bralina? Czy o nim myślała? Nie wiem. Rodzice i bracia odeszli przed nią, starszej siostry nie dane jej było poznać.

*

Za pomoc w napisaniu niniejszego artykułu dziękuję Franciszkowi Rossie z Düsseldorfu i Krzysztofowi Królczykowi z Poznania.

Jacek Kuropka

Początek rundy wiosennej w rozgrywkach piłkarskich

Koniec pucharowych zmagani

Sezon 2018/2019 w rozgrywkach okręgowego Pucharu Polski dla zawodników i kibiców „Sokoła” Bralin pozostanie na długo w pamięci. Dojście do ćwierćfinału tych rozgrywek, pierwszy raz po 12 latach, był piękną, nową kartą w 100-letniej historii klubu. A mecze z Piastem Czekanów czy Polonią Kępno to najlepsze przykłady walki i hartu ducha zawodników biegających w koszulkach Ludowego Klubu Sportowego.

dy wiosennej. Drużyny młodzieżowe swoje zmagania rozpoczęły w sobotę 6 kwietnia. trampkarz starszy i junior starszy rozpoczęły swoje potyczki ligowe na boisku w Słupi pod Kępem, natomiast drużyna młodzika młodszego udała się na nieznanym terenie w Godzieszach.

Zespół seniorów po spotkaniu pucharowym miał następnie dwa tygodnie przerwy i w dniu 17 marca rozpoczął rozgrywki wiosenne na boisku w Rogaszycach. Za drużyną seniorów już kilka spotkań. Na po-

Kolejnym punktem obchodów będzie zorganizowany przez nasze stowarzyszenie festyn dla wszystkich mieszkańców gminy. Chcemy się podzielić obchodami tej niezwykłej rocznicy z mieszkańcami naszej gminy. Festyn odbędzie się 20 lipca, oczywiście na stadionie w Bralinie przy ulicy Namysłowskiej.

Planujemy jeszcze kilka wydarzeń w ciągu tego roku, ale o wszystkim poinformujemy mieszkańców.

Zanim jednak będziemy wspominać 100-letnią historię, spotkajmy się wcześniej

Ćwierćfinał okręgowego Pucharu Polski w Bralinie - LKS „Sokół” Bralin - KKS Kalisz

Ostatni rozdział tej historii, odbył się 3 marca 2019 r., kiedy to do Bralina przyjechał KKS Kalisz. Drużyna grająca w 3 lidze i liderująca tym rozgrywkom, pokazała kunszt piłkarski i wygrała z naszym zespołem 0:7. Wynik wysoki, ale możliwość obcowania z zawodnikami z przeszłości ekstraklasową czy nawet reprezentacyjną, to była wielka nauka dla młodego zespołu seniorów „Sokoła” Bralin.

Wydarzenie, jakim był ćwierćfinał okręgowego Pucharu Polski w Bralinie, co warto podkreślić, zgromadziło na trybunach wielu kibiców. Spotkanie, które odbywało się na tydzień przed startem wszystkich pozostałych rozgrywek, pokazało, że głód lokalnej piłki po zimie jest wszechobecny.

Aspekty sportowe i możliwość rozebrania to jedna sprawa, jednak drugą niezwykle istotną rzeczą przy takim meczu jest jego organizacja, która była chwalona przez wszystkich zgromadzonych. W tym miejscu dziękujemy za pomoc w organizacji tego wydarzenia jednostkom OSP z Bralina i Chojęcina-Parceli, a także lokalnej policji.

Runda wiosenna sezonu 2018/2019 – czas start

Nasze zespoły dobrze przepracowały czas poświęcony na przygotowania do run-

czątku wiosny, nasi seniorzy zremisowali z KS Rogaszycze 2:2, następnie na własnym boisku wygrali 2:0 z Zawiszą Łęka Opatowska, by dalej na trudnym terenie w Janekowach, zremisować 1:1 z miejscowym LKS-em.

O wszystkim co związane z meczami, klubem, zawodnikami, na bieżąco informujemy na Facebook’u Sokoła Bralin. Bądźcie z nami na bieżąco.

Rok 2019 rokiem 100-lecia LKS „Sokół” Bralin

Przygotowania do obchodów tej okrojonej rocznicy trwają od dłuższego czasu i zaczęły się jeszcze w poprzednim roku. Pierwszym, dosyć mimo wszystko niespodziewanym prezentem na 100-lecie, był awans seniorów do ćwierćfinału okręgowego Pucharu Polski. Mecz rozegrany 3 marca bardzo pięknie rozpoczął ten rok.

Co dalej... W najbliższych miesiącach odbędzie się prezentacja dokumentacji historycznej, którą w okresie przygotowań do 100. rocznicy udało nam się zgromadzić. Pozyskaliśmy wiele pięknych zdjęć, usłyszeliśmy wspaniałe historie na temat okresu istnienia, a także zebraliśmy wiele materiałów prasowych na temat LKS „Sokół” Bralin z lokalnych gazet.

na stadionie przy okazji meczów naszych drużyn. Od początku kwietnia w każdy weekend można podziwiać zawodników „Sokoła” w trakcie spotkań ligowych.

Serdecznie zapraszamy!

Karol Wanzek,
prezes LKS „Sokół” Bralin

ŻYCIE GMINY BRALIN

bezpłatne pismo samorządowe gminy Bralin

Wydawca: Urząd Gminy Bralin,
Rynek 3, 63-640 Bralin

Redaktor naczelny: Mariola Gudra

Skład i druk:

Digital Art Studio Gała Przemysław
www.digitalartstudio.pl

Adres redakcji: UG Bralin, p. 11,
tel. (62) 78 11 206,
e-mail: mariola.gudra@bralin.pl

Nakład: 1500 egzemplarzy

Redakcja zastrzega sobie prawo wyboru do druku nadesłanych tekstów, a także ich skracania i redagowania.

98. urodziny Gertrudy Kani

19.03.2019 r. wójt gminy Bralin Piotr Hołoś wraz z kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego Marzeną Urbańską oraz sołtys Krystyną Kosik mieli przyjemność gościć u pani Gertrudy Kani, mieszkanki wsi Chojećin-Szum, która 16 marca obchodziła swoje 98. urodziny. Z tej okazji wójt wręczył pani Gertrudzie kosz upominkowy wypełniony słodkościami składając przy okazji w imieniu swoim oraz władz samorządowych gminy Bralin najserdeczniejsze życzenia kolejnych lat życia w dobrym zdrowiu, miłości oraz samych szczęśliwych chwil w otoczeniu najbliższych. Całość spotkania przebiegała w niesamowicie wesołej i rodzinnej atmosferze.

Mariola Gudra

Z wizytą u pani Gertrudy

Po raz kolejny wyszli z inicjatywą sprzątania lasu

31 marca mieszkańcy gminy Bralin wzięli udział we współorganizowanej po raz kolejny przez Ewelinę Kuźnik oraz Tomasza Biziaka akcji pod nazwą „Czysty las. Bralin, sprzątam lokalny świat na wiosnę”. Niezmiernie cieszy ogromny odzew mieszkańców na to wydarzenie. Frekwencja oraz pogoda w trakcie akcji sprzątania lasu koło bralińskiego cmentarza dopisały. Około 70 osób, którym nie jest obojętny stan lokalnej przyrody, spotkało się w jednym celu – pracy na rzecz środowiska naturalnego. Organizatorzy niedzielnej akcji pragną bardzo serdecznie podziękować wszystkim za wysiłek i zaangażowanie włożone w sprząkanie lasu. Serdeczne podziękowania należą się również wójtowi Piotrowi Hołosiowi, jednostce OSP Bralin, sołectwu Bralin oraz sołtys Bralina Aleksandrze Maciej, Maciejowi Lewkowi, a także Marianowi Kłowskiemu za przygotowanie przepysznej zupy oraz wielu innym osobom, które znalazły czas i chęci do wzięcia udziału w akcji. Po ciężkiej pracy w lesie przyszedł czas na odpoczynek i wspólne biesiadowanie. Cieszy fakt, że tak wielu mieszkańcom gminy nie jest obojętne to, co dzieje się w naszym najbliższym otoczeniu. Oby więcej takich inicjatyw społecznych i jak najmniej śmieci w lasach.

Mariola Gudra

Biegi przełajowe w Mielęcinie

27 marca 2019 r. w Mielęcinie odbyły się Indywidualne i Drużynowe Mistrzostwa Powiatu Kępińskiego w ramach Igrzysk Dzieci Młodszych oraz Igrzysk Młodzieży Szkolnej.

Podsumowania zawodów dokonał wójt gminy Bralin Piotr Hołoś, który bardzo serdecznie podziękował: pracownikom Starostwa Powiatowego w Kępnie i Urzędu Gminy Bralin za przygotowanie zawodów, nauczycielom Szkoły Podstawowej w Bralinie za organizację rywalizacji oraz młodym sportowcom z powiatu kępińskiego za uczestnictwo w biegach przełajowych. Cieszą wysokie wyniki sportowe dzieci i młodzieży gminy Bralin w rywalizacji. Celem zawodów było propagowanie zdrowego stylu życia, aktywnego wypoczynku w czasie wolnym, popularyzacja biegów jako najprostszej formy ruchu i rekreacji fizycznej wśród dzieci i młodzieży oraz integracja

Cieszą wysokie wyniki sportowe dzieci i młodzieży gminy Bralin w przełajach

środowisk szkolnych. Wręczenia medali i pamiątkowych dyplomów dla zwycięzców i uczestników zawodów dokonali: wójt Piotr Hołoś, dyrektor Szkoły Podstawowej

w Bralinie Beata Czaczkowska oraz kierownik Referatu Oświaty Sławomir Bąk.

Mariola Gudra